

Különösen sérülékeny gyermekek

Az európai migráns- és menekültválság

Országokon át vándorló gyermekek

A legsebezhetőbb menekült és migráns gyermekek Európában: kik ők, és mit tehetünk értük?

Az európai migráns- és menekültválság mind hatókörét, mind mértékét, illetve terjedésének gyorsaságát tekintve is példa nélküli. Ez a számos országot érintő jelenség olyan emberek tömeges vándorlását jelenti, akik nem hajlandóak feladni útjukat addig, amíg el nem jutnak a célországba, például Németországba vagy Svédországba. 2015 eleje óta folyamatosan nő az érintett gyermekek és nők száma, a tél közeledte miatt pedig nyár óta még látványosabban megemelkedett ez a szám. Az EUROSTAT adatai szerint idén január és szeptember között 190.000 gyermek keresett menedéket az Európai Unióban. Viszont nemcsak a menedékkérők száma, hanem az ún. úton lévő gyermekek (children on the move) magas száma is példa nélküli napjainkban. Míg júniusban 10 menekült és migráns közül még csak egy volt gyermek, októberre már minden harmadik, a görög határoknál regisztrált, Gevgelija keresztül Macedónia volt Jugoszláv Köztársaságba tartó menekült és migráns fiatalok volt.

Az UNICEF az úton lévő gyermekek szükségleteire és jogaira hívja fel a kormányok, állampolgárok és humanitárius segítők figyelmét. Minden menekült és migráns gyermek erőszaknak van kitéve, életüket és jólétüket veszély fenyegeti, mindannyiuknak védelemre van tehát szüksége. A gyerekek alábbiakban bemutatott, öt csoportja azonban különösen sérülékeny.

Az alábbi intézkedések kivitelezése már folyamatban van a kormányzati szervek, az UNICEF, az UNHCR és a Nemzetközi Vöröskereszt humanitárius védelmező, illetve szociális munkatársai által. Kérjük a kormányokat és a támogatókat, hogy csatlakozzanak az UNICEF-hez, és közösen fellépve fejlesszük tovább a migráns gyermekek helyzetére vonatkozó eljárásokat és a védő rendelkezéseket.

"Ezek a fiatalok elszántak, hogy jobbá tegyék saját életüket, de miközben Európán keresztül vándorolnak, a jövőjük bizonytalan. Nem hagyhatjuk őket cserben. Számunkra Európában az a nagy kérdés, hogy készen állunk-e mi erre? Alkalmas-e Európa a feladatra? Képesek leszünk-e biztosítani ezen gyermekek számára egy olyan a jövőt, melyért ők az életüket kockáztatják?"

Marie-Pierre Poirier,
az UNICEF, menekült- és migránsválság
kapcsán kijelölt külön koordinátora.

Tények röviden

2015 októberében közel ugyanannyi menekült és migráns érkezett Európába, mint a teljes 2014-es év során.

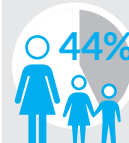

Éles kiugrás figyelhető meg az Európában menedéket kereső gyermekek számát illetően: idén összesen **190.000** gyerekről beszélhetünk, amely példa nélküli mértéket jelent napjainkban.

790,000

Idén eddig több mint **790.000** fő érkezett tengeren keresztül Európába, legtöbbször a Szíriában, Afganisztánban, illetve Irakban uralkodó konfliktusok és erőszak elől menekülve. Az érintett nők és gyermekek száma folyamatosan emelkedik. Például októberben a Macedónia volt Jugoszláv Köztársaság és Görögország határainál regisztrált összes menekült és migráns 44%-át gyermekek, valamint nők alkották.

44%

3 million

A folyamat végeláthatatlan, az EU becslései szerint 2016 végére **3 millióra** fog emelkedni a menedékkérők száma.

1. Csecsemők és kisgyermek – A tél gyors közeledtével egyre nagyobb annak a veszélye, hogy a gyermekek akár tengeri útjuk során, akár később a szárazföldön halálukat lelik, vagy olyan súlyos betegséget kapnak el, mint a tüdőgyulladás vagy egyszerűen kihűlnek.

- **INTÉZKEDÉSEK:** Gyors téli előkészületek: a befogadó-központok padlóval, fűtéssel és téli felszereléssel (ruhákkal, takarókkal) történő ellátása; higiéniai készletek, tápláló élelmiszerek, gyógyszerek biztosítása, illetve az egészségügyi ellátás elérhetővé tétele.
- **KÉRÉS:** Kerüljük a bizonytalanságot, és a hirtelen határlezáráásokat, hiszen ezek miatt a gyermekeknek hosszasan kell várakozniuk a hidegben és esőben a „senki földjén”. Rendezett, összehangolt működésre van szükség, a kormányok előzetesen osszák meg kell egymással az információt a menekült és migránshullámokról; valamit szervezzünk tengeri és szárazföldi kutató- és mentő alakulatokat.

2. Fogyatékossgal élő és speciális szükségletű gyermekek – Legyen az mozgásszervi vagy értelmi fogyatékos, az érintett gyermekeknek különösen nehéz úttal kell szembenézniük, amikor Európán áthaladnak. Néhányukat végig szüleik hurcolják, és az útjuk során nagyon kevés vagy egyáltalán semmilyen speciális ellátásban nem részesülnek.

- **INTÉZKEDÉSEK:** Speciális berendezések biztosítása, pl. akadálymentes WC-k a kerekesszékekkel élő gyermekek részére; pszichológiai referenciaközpontok felállítása.
- **KÉRÉS:** A krónikus vagy súlyos egészségi állapotban lévő, illetve fogyatékossgal élő gyermekek számára gyermekbarát helyek kialakításával is biztosítsunk speciális segítséget (kerekesszékek, az ellátáshoz és a közlekedéshez való gyors hozzáférés). Továbbá amennyiben szükséges, és a gyermek, valamit szülei is beleegyeznek, irányítsuk őket szakosított segítőkhez.

3. Elvesztett gyermekek – Vannak olyan gyermekek, akik főként az ellenőrizetlen, tömeges határátlépéskor, illetve buszokra, vonatokra, taxikra történő felszálláskor elszakadtak családjuktól, nevelőiktől.

- **INTÉZKEDÉSEK:** Humanitárius segítő munkatársak együttműködésével a befogadó és tranzitközpontokban leegyszerűsített eljárások léptek életbe, melyek segítségével a gyermekek és szüleik gyorsan újraegyesülhetnek. Ezt a tevékenységet az UNICEF, a UNHCR és a Nemzetközi Vöröskereszt szociális munkásai folytatják. A legtöbb esetben a gyermekek még aznap, vagy 3 napon belül újraegyesülnek családjukkal.
- **KÉRÉS:** Olyan intézkedések, mint pl. a gyermekek számának nyomon követése, vagy a családok megjelölése segítené megakadályozni, hogy a gyermekek elszakadjanak hozzátartozóiktól. Továbbá szükséges volna gyermekvédelmi munkatársak és a kulcsfontosságú nyelvek között közvetítő tolmácsok által végzett állandó ellenőrzésre is.

4. Hátrahagyott gyermekek – Vannak olyan a gyermekek, akiknek nincs meg az anyagi lehetőségük-útjuk folytatásához, sem olyan kapcsolati vagy támogatói hálózattal nem rendelkeznek, akik az ehhez szükséges pénzt vagy forrást megtalálnák. Ezeket a fiatalok főként a görög-szigeteken és Olaszországban találják meg, de Athénban is egyre nőtt a számuk. Ők különösen ki vannak téve a különböző visszaéléseknek, emberkereskedőknek, bűnözőcsoportok általi toborzásnak, és erőszaknak, beleértve a szexuális bántalmazást és kihasználást is.

- **INTÉZKEDÉSEK:** Állandó megfigyelés, útmutatás, valamint a kormányok támogatása abban, hogy meg tudják erősíteni állami gyermekvédelmi rendszerüket, és hogy minden gyermek számára elérhetővé tegyék a minőségi oktatást, egészségügyi ellátást és szociális védelmet.
- **KÉRÉS:** A hátrahagyott gyermekeknek ellátást és védelmet kell biztosítani, beleértve a biztonságos, befogadó-központokban történő elszállásolást is. Szükségük van olyan ideiglenes iratokra, amelyek lehetővé teszik, hogy az adott országban tartózkodjanak, valamint egy képzett gyámra, akit azért jelölnek ki, hogy személyre szabott terv alapján segítse a családok újraegyesítését, biztosítsa az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés jogát, és a legfőbb (mindenek felett álló) érdekeik szerint hozzon döntéseket. Továbbá

arról is gondoskodnia kell, hogy az érintettekkel az életüket befolyásoló döntésekben megfelelő módon egyeztessenek.

5. Kísérő nélküli kamaszok – Ők főként 14 és 17 év közötti fiúk, sokan Afganisztánból. Ők általában nem szeretnék, hogy kísérő nélküli vagy szüleiktől elválasztott gyermekként azonosítsák őket, ezért megpróbálnak kibújni a regisztráció alól, vagy úgy tesznek, mintha felnőttek lennének, így elkerülve azokat a védőintézkedéseket, amelyek az útban hátráltatnák őket. Általában más kamaszokkal együtt utaznak, néha felnőtt kísérettel, néha viszont anélkül.

- **INTÉZKEDÉSEK:** A befogadó és tranzit központokban dolgozó szociális munkások közelről figyelik a helyzetet, és azonosítják a legsebezhetőbb kamaszokat. Továbbá amikor lehetséges, gyermekbarát beszélgetéseket vezetnek le a kamaszokkal, hogy többet megtudhassanak szükségleteikről.
- **KÉRÉS:** Amikor nincs veszélyre utaló bizonyíték, talán az szolgálja leginkább az érdeküket, ha hagyjuk, hogy folytassák útjukat, hiszen így megkíméljük őket a további ártalmaktól. Viszont ott, ahol a gyermekek a szállásokon maradnak mindaddig, amíg a menedékkérelmüket vizsgálják, olyan intézkedéseket bevezetésére lenne szükség, melyek növelik a biztonságukat (külön WC-k, megfelelő világítás, egész napos személyzeti felügyelet).

